

Plan Odnowy Miejscowości Ostaszewo w Gminie Grodziczno na lata 2010-2016

Spis treści

Wstęp	3
1. Charakterystyka miejscowości	3
1.1. Obszar i położenie geograficzne	3
1.2. Historia miejscowości	5
1.3. Demografia, sfera społeczna	7
1.4. Struktura przestrzenna	9
2. Inwentaryzacja zasobów	12
2.1. Zasoby przyrodnicze	12
2.2. Dziedzictwo kulturowe	19
2.3. Obiekty i tereny	21
2.4. Infrastruktura społeczna	26
2.5. Infrastruktura techniczna	27
2.6. Gospodarka i rolnictwo	29
2.7. Kapitał społeczny i ludzki	32
3. Ocena mocnych i słabych stron	33
4. Opis planowanych zadań inwestycyjnych i przedsięwzięć	35

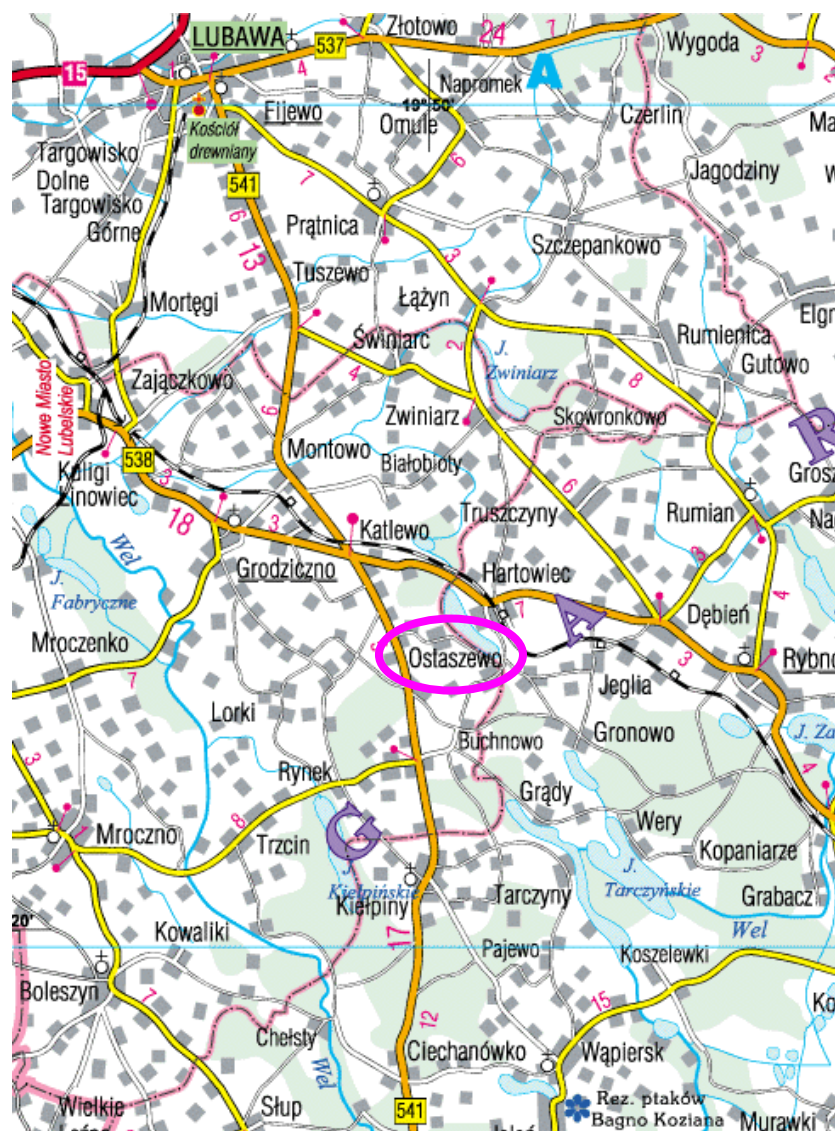
Wstęp

Plan Odnowy Miejscowości jest dokumentem stanowiącym załącznik do wniosku aplikacyjnego o dofinansowanie inwestycji w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013. Plan Odnowy Miejscowości obejmuje w szczególności charakterystykę miejscowości, inwentaryzację zasobów, analizę mocnych i słabych stron i perspektywę rozwoju oraz opis planowanych przedsięwzięć. Plan będzie aktualizowany i rozszerzany o zapisy dotyczące inwestycji, dla których gmina będzie starała się o środki w ramach PROW

1. Charakterystyka miejscowości

1.1. Obszar i położenie geograficzne

Ostaszewo - wieś położona w województwie warmińsko-mazurskim, w powiecie nowomiejskim, w gminie Grodzieczno. Typowa wieś letniskowa położona nad brzegiem jeziora Hartowieckiego. W pobliżu znajduje się kompleks leśny Katlewo. Powstała w XV w., dawniej była siedzibą wójtostwa.

Organy samorządowe sołectwa Ostaszewo na terenie Gminy Grodziczno

Sołtys	Henryka Łużyńska
Rada Sołecka	1. Mirosława Ewertowska
	2. Stefan Wilczewski
	3. Henryk Kaczmarczyk
	4. Mateusz Willkomm
	5. Albin Lubrecht
	6. Marian Szwarc

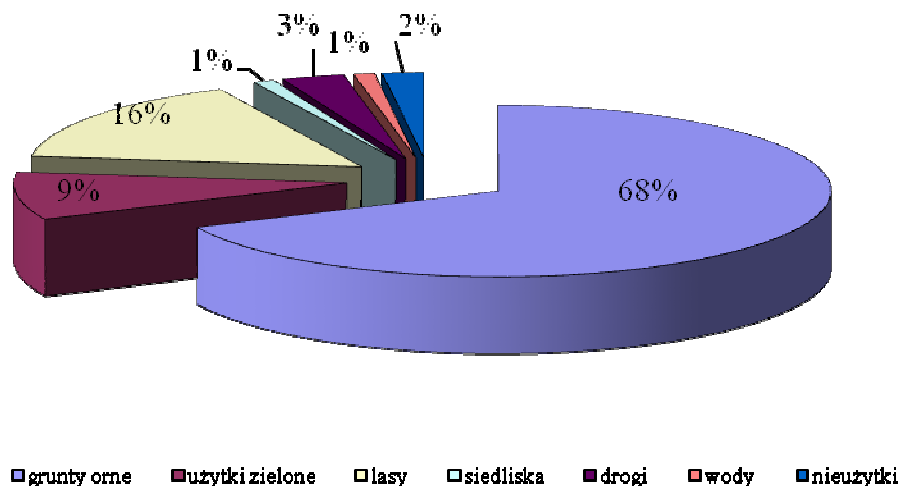
Z punktu widzenia podziału Polski na krainy fizyczno-geograficzne, okolice wsi znajdują się na pograniczu trzech jednostek geograficznych: przylegającego od zachodu Pojezierza Chełmińskiego, od północy Pojezierza Iławskiego, od wschodu Garbu Lubawskiego i od południa Pojezierza Dobrzyńskiego

Gmina Grodziczno położona jest w południowo - zachodniej części województwa warmińsko - mazurskiego, we wschodniej części powiatu nowomiejskiego. Graniczy z gminami: Lubawa, Nowe Miasto, Rybno, Lidzbark, Kurzętnik oraz Brzozie. Gmina Grodziczno dzieli się na 17 sołectw: Boleszyn, Grodziczno, Katlewo, Kowaliki, Kuligi, Linowiec, Lorki, Montowo, Mroczenko, Mroczo, Nowe Grodziczno, Ostaszewo, Rynek, Swiniarc, Trzcina, Zajączkowo oraz Zwiniarz.

Źródło: www.grodziczno.pl

Gmina obejmuje 15.427 ha, w tym użytki rolne stanowią 11.848 ha, z czego na grunty orne przypada 10.399 ha, a na trwałe użytki zielone 1.421 ha, grunty pod lasami i zadrzewieniami 2.443 ha, grunty pod wodami 207 ha, użytki kopalne - 4 ha, tereny komunikacyjne 424 ha, tereny osiedlowe - 226 ha, nieużytki - 275 ha.

Źródło: www.grodziczno.pl

Wiodącą funkcją gminy jest funkcja rolna a uzupełniającą obsługa ruchu turystyczno - wypoczynkowego. Gmina Grodziczno wraz jedenastoma innymi gminami byłego województwa toruńskiego należy do "Zielonych Płuc Polski", w/w tereny charakteryzują się bardzo wysokimi walorami przyrodniczymi oraz krajobrazowymi co sprzyja turystyce.

1.2. Historia miejscowości

Nazwy historyczne:

- XIII w.	- Ostaschewo, - Oststechau, - Buchenau, - Nuwestechau, - Nowe Ostaszewo, - Ostaszewo,
- 1939- 1945	- Stechau,
- od 1945	- Ostaszewo

W 1390 r. Ostaszewo należało do rycerza Dittericha von Osszczaw. W początkach XV w. zostało lokowane na prawie chełmińskim.

W 1492 roku właścicielką Ostaszewa była Katarzyna z Frący, od której posiadłości, m.in. Ostaszewo kupili: chorąży tczewski – Andrzej Łaszewski, chorąży chełmiński – Arnold z Frący i Jakub Białobłocki. W XVII wieku Ostaszewo znalazło się w rękach rodu Bistramów. W XVIII wieku wieś nazywano – Nowe Ostaszewo. W 1868 roku obszar wsi wynosił 469,29 ha, znajdowało się tu 17 budynków, lecz tylko 9 domów mieszkalnych. Mieszkało tu 75 katolików.

W 1880 roku w Ostaszewie zamieszkiwało 534 mieszkańców, a miejscowość liczyła 487,56 ha. Siedzibą wójtostwa do którego należało Ostaszewo było Wesołowo (kolonia Wesołowo była własnością Otto Raula z Katlewa). Obecnie Wesołowo to część Ostaszewa położona na północ; ponadto do Ostaszewa należały kolonie: Piecki i Pijewki.

W okresie międzywojennym w Ostaszewie był jeden majątek ziemski – Z. Popławskiego. Ogólna powierzchnia majątku – 58 ha (w tym 41 ha ziemi ornej, 15 ha łąk i pastwisk, 2 ha nieużytków).

W czasie I wojny światowej działało tu Towarzystwo Gimnastyczne „Sokół”, do którego należeli m.in. Jan Zdunkowski, Ignacy, Ignacy Willkomm, Jan Łużyński, Wacław Szulwic, Leon Kozicki, Antoni Kozicki i Jan Golański. Oficjalnie gniazdo Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół” w Ostaszewie zostało zarejestrowane w 1927 roku na czele którego stał prezes – Leon Kozicki. W 1933 roku zgodnie z nowym prawem o stowarzyszeniach przeprowadzono rejestrację gniazd sokolich: Ostaszewo i Jeglia były filiami gniazda w Lidzbarku. Sztandar organizacji TG „Sokół” został po II wojnie światowej przekazany do Muzeum Pożarnictwa w Lidzbarku.

W 1921 roku przez Ostaszewo, gorąco witany przejeżdżał Józef Piłsudski. W latach 1932-1934 pobudowano w Ostaszewie zlewnię mleka. Fundusze w całości pokryli mieszkańcy wioski. Funkcję zlewniarzy pełnili: M. Szczygłowski, Helena Szczepańska, Jan Markowski, Bronisław Liszewski, Krystyna Raszewska, Joachim Markowski. Do 1939 roku w Ostaszewie działała cegielnia, której właścicielem był pan Tadaś. We wsi znajdowała się również karczma i kręgielnia. Do Ostaszewa włączono w latach 20-tych Piecki i Wesołowo – ogółem w tych miejscowościach mieszkało 649 katolików.

W latach 1939 – 1945 Ostaszewo należało do Okręgu Urzędowego w Kiełpinach. W 1944 roku Ostaszewo liczyło 774 mieszkańców, 155 gospodarstw, a powierzchnia wynosiła 665,95 ha. Podczas okupacji mieszkańcy Ostaszewa zmuszani byli do pracy na rzecz Niemców – była to praca przy umocnieniach i rowach przeciwpancernych (w okolicach Koszelew). Wyzwolenie Ostaszewa nastąpiło 19 stycznia 1945 roku. Od strony Lidzbarka Welskiego wkroczyły wojska radzieckie, które spaliły wiele budynków, m.in. szkołę.

Ostaszewo od 1920 roku było gminą w powiecie lubawskim, od stycznia 1932 r. włączone zostało do powiatu działdowskiego, w latach 1945 – 1957 należało do gminy Hartowiec, pow. działdowski, od 1957 r. do gromady Kiełpiny, pow. działdowski, od 1973 r. do gminy Grodziczno. Ostaszewo zostało zelektryfikowane w 1963 roku. W latach 90-tych założono we wsi wodociąg i nowe przyłącza do sieci telefonicznej.

Podział administracyjny miejscowości OSTASZEWO do 2003 r.:

- do 1920 r. – gmina Ostaszewo, pow. Lubawa,
- 1920-1939 – gmina Ostaszewo-wójtostwo Katlejo, pow. Lubawa,
- od I 1932 r. – pow. Działdowo,
- 1939-1945 – gmina Ostaszewo – obwód urzędowy Kiełpiny, pow. Nowe Miasto Lubawskie,
- 1945-1957 – gromada Ostaszewo – gmina Hartowiec, pow. Działdowo,
- 1957-1972 – sołectwo Ostaszewo – gromada Hartowiec, pow. Działdowo,
- 1973-1998 – sołectwo Ostaszewo – gmina Grodziczno,
- 1999 – obecnie – sołectwo Ostaszewo – gmina Grodziczno, pow. Nowe Miasto Lubawskie.

1.3. Demografia, sfera społeczna

Na terenie gminy znajduje się 17 sołectw które zamieszkuje 6692 mieszkańców (31.12.2007r.), z tego 451 zamieszkuje wieś Ostaszewo. Wiodącą funkcją w gminie Grodziczno jest rolnictwo. W gminie poza instytucjami publicznymi rozwija się drobna przedsiębiorczość, handel i obsługa ruchu turystyczno – wypoczynkowego.

Liczba ludności miejscowości Ostaszewo w latach 2000-2006

Liczba ludności	31 grudnia:
466	2000
456	2001
448	2002
444	2003
449	2004
449	2005
447	2006
451	2007

Stan ludności w Gminie Grodziczno - wg miejsca zameldowania/ zamieszkania i płci - lata 2002 - 2006.

	J. m.	2002	2003	2004	2005	2006
ogółem						
stałe miejsce zameldowania						
stan na 30 VI						
ogółem	osoba	6 418	6 389	6 406	6 388	6 368
mężczyźni	osoba	3 243	3 232	3 262	3 253	3 240
kobiety	osoba	3 175	3 157	3 144	3 135	3 128
stan na 31 XII						
ogółem	osoba	6 406	6 382	6 401	6 370	6 379
mężczyźni	osoba	3 245	3 244	3 258	3 238	3 245
kobiety	osoba	3 161	3 138	3 143	3 132	3 134
faktyczne miejsce zamieszkania						
stan na 30 VI						
ogółem	osoba	6 276	6 244	6 277	6 200	6 195
mężczyźni	osoba	3 177	3 168	3 209	3 177	3 160
kobiety	osoba	3 099	3 076	3 068	3 023	3 035
stan na 31 XII						
ogółem	osoba	6 261	6 253	6 213	6 197	6 228
mężczyźni	osoba	3 181	3 191	3 182	3 158	3 179
kobiety	osoba	3 080	3 062	3 031	3 039	3 049

Największą pod względem ludności miejscowością w gminie jest Mroczno z 1183 mieszkańcami , a najmniejszą - Jakubkowo - jedynie 3 mieszkańców.

Ludność gminy w podziale na poszczególne miejscowości. (lata 2002 - 2006).

Lp.	Miejscowość	31.12.2002	31.12.2003	31.12.2004	31.12.2005	31.12.2006
1.	Grodziczno	363	362	362	370	371
2.	Kowaliki	87	87	85	83	84
3.	N.Grodziczno	664	657	645	638	639
4.	Jakubkowo	5	5	4	3	3
5.	Montowo	492	496	490	487	490
6.	Białobłoty	98	94	96	97	98
7.	Lorki	202	195	198	201	202
8.	Zwiniarz	298	295	290	293	288
9.	Świniarc	266	270	269	272	272
10.	Katlewo	193	194	196	185	186
11.	Ostaszewo	448	444	449	449	447
12.	Rynek	271	269	256	252	250
13.	Trzcin	283	278	276	271	269
14.	Boleszyn	516	524	518	518	518
15.	Mroczo	1211	1231	1200	1189	1183
16.	Mroczenko	301	301	282	281	282
17.	Linowiec	439	434	428	428	427
18.	Zajączkowo	253	254	254	256	260
19.	Kuligi	338	338	323	325	325

Wykształcenie

Poziom wykształcenia ludności w gminie Grodziczno

Poziom wykształcenia	Liczba ludności	
	M	K
wyższe	57	90
policealne	16	55
średnie razem	317	396
średnie ogólnokształcące	44	125
średnie zawodowe	273	271
zasadnicze zawodowe	873	505
podstawowe ukończone	1153	1369
podstawowe nieukończone i bez wykształcenia	66	84

Źródło: Narodowy Spis Powszechny, 2000

Z poniższej tabeli wynika Bardzo niepokojący fakt, a mianowicie że największy odsetek stanowią osoby posiadające tylko podstawowe wykształcenie, których liczba ponad dwudziestokrotnie w przypadku mężczyzn i piętnastokrotnie w przypadku kobiet przewyższa liczbę osób posiadających wykształcenie wyższe.

1.4. Struktura przestrzenna

Na obszarze gminy wydzielono 4 strefy o zróżnicowanych zasadach zagospodarowania i kierunkach polityki przestrzennej:

- Strefa I - parkowo-krajobrazowa (obejmująca miejscowość Rynek), obejmuje najcenniejsze przyrodniczo tereny w środkowej części gminy - Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Rzeki Wel oraz teren Welskiego Parku Krajobrazowego. Przewidziana do rozwoju funkcji leśnej, przyrodniczej i turystycznej oraz rolnictwa ekologicznego.
- Strefa II - krajobrazowa, obejmuje Buchnowski Obszar Chronionego Krajobrazu oraz część terenu „Ostoi Rzeki Wel” w południowo-wschodniej części gminy. Przewidziana do rozwoju funkcji leśnej, przyrodniczej i turystycznej oraz rolnictwa ekologicznego.
- Strefa III - aktywizacji gospodarczej, obejmuje północno- wschodnią część gminy. Przewidziana do rozwoju wielofunkcyjnego - mieszkalnictwa, rzemiosła, wytwórczości i składów, bardziej intensywnych form rolnictwa, a w rejonie jeziora Hartowiec również funkcji turystycznej.
- Strefa IV - rolniczo-osadnicza, obejmuje południowo-zachodnie tereny gminy. Przewidziana do rozwoju głównie funkcji rolnej

Jako podstawowe kryterium wydzielenia stref przyjęto walory przyrodniczo -krajobrazowe i wrażliwość środowiska na działalność ludzką w oparciu o warunki ekofizjograficzne, prawne formy ochrony przyrody oraz obecne trendy rozwojowe. W obrębie strefy I i III wydzielono obszary funkcjonalne. Jako kryterium wydzielenia obszarów przyjęto granice terenów objętych ochroną prawną, charakter istniejącego zagospodarowania, trendy rozwojowe na danym obszarze i predyspozycje terenu do pełnienia określonych funkcji. W obrębie stref i obszarów funkcjonalnych wydzielono tereny osadnicze oraz w odniesieniu do obszarów, gdzie spodziewany jest znaczny rozwój również tereny rozwojowe. Tereny osadnicze zostały wyznaczone w granicach istniejącego zainwestowania przy czym tereny wyznaczone pod zabudowę w obowiązującym do końca 2002 r planie miejscowym gminy potraktowano jako stan istniejący, niezależnie od tego czy zostały zabudowane czy nie.

źródło: www.geoportal.pl

Zabudowa historyczna miejscowości w większości nie zachowała swojego pierwotnego wyglądu. Pojedyncze obiekty historyczne to drewniane i murowane budynki mieszkalne, niekiedy z detalem architektonicznym w postaci gzymsów kordonowych i wieńczących.

źródło: EC

źródło: EC

Ciekawym przykładem jest budownictwo współczesne wykorzystujące naturalny kamień polny jako budulec.

źródło: EC

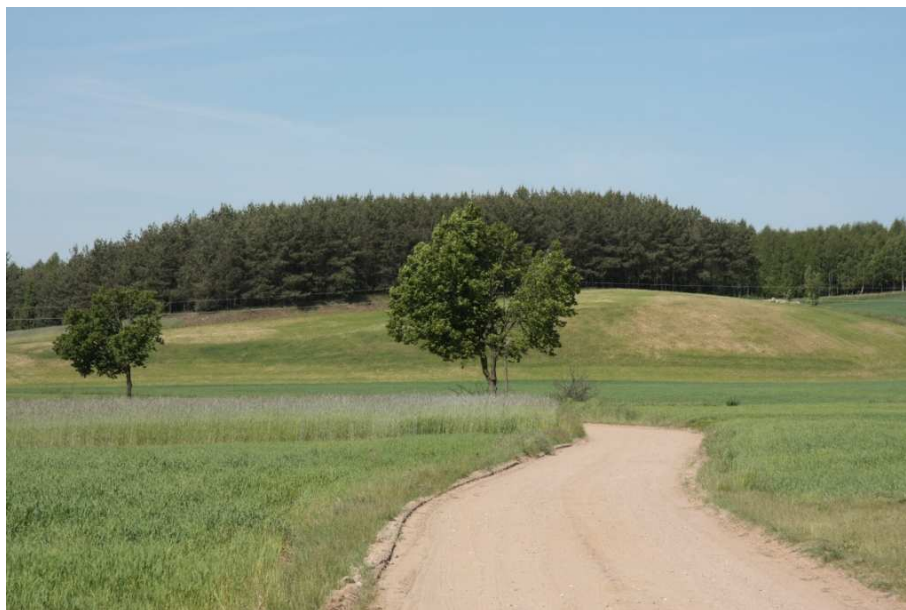
źródło: EC

2. Inwentaryzacja zasobów

2.1 Zasoby przyrodnicze

Teren dzisiejszej gminy Grodziczno, podobnie jak cały makroregion, ukształtowany został w okresie ostatniego zlodowacenia. Procesy glacialne związane z kolejnymi fazami postępu i regresji lądolodu spowodowały, że obszar ten został mocno urzeźbiony i charakteryzuje się znacznym zróżnicowaniem hipsometrycznym. Występuje tu wyjątkowo duże nagromadzenie polodowcowych form rzeźby terenu, takich jak m.in. moreny denne, pagórki i wzgórza morenowe, rynny subglacialne, płyty sandru, wytopiskowe. Najniższym położonym obszarem jest dolina rzeki Wel (poniżej 100m n.p.m.), głęboko wcięta w otaczające tereny wysoczyznowe (140 – 160m n.p.m.). W kierunku północno-wschodnim (Garb Lubawski) teren wznosi się i w rejonie na wschód od m. Zwiniarz osiąga największą wysokość 200,8m n.p.m. Teren gminy Grodziczno, pod względem geomorfologicznym, podzielić można na trzy zasadnicze części:

- wysoczyznę morenową,
- dolinę rz. Wel i rynnę jeziora Kiełpińskiego,
- fragmentem sandru Skrwy.

źródło: EC

źródło: EC

Szata roślinna

Na terenie gminy występują zarówno zbiorowiska roślinne o charakterze naturalnym jak i zmienione antropogenicznie, w różnym stopniu przekształcone przez oddziaływania gospodarcze. Roślinność naturalną reprezentują nie zmienione lub mało zmienione przez człowieka lasy i zarośla, a także zbiorowiska roślinności nieleśnej - wodnej, szuwarowej, torfowiskowej i źródliskowej. Naturalne lasy i tereny bagiennie są typowe dla dawnej (z okresu neolitu) szaty roślinnej, kiedy swoją działalność gospodarczą człowiek dopiero rozpoczynał.

Obecnie w wyniku wielowiekowych działań gospodarczych na znacznej powierzchni terenu powstała roślinność zastępcza, ukształtowana na skutek wycięcia lasów i osuszenia terenów bagiennych. Antropogeniczną roślinność zastępczą stanowią przede wszystkim obserwowane

na trasie ścieżki rowerowej pola uprawne i użytki zielone na odcinku Lorki – Nowe Grodziczno a także zbiorowiska ruderalne związane z najsilniej zmienionymi przez człowieka siedliskami na terenach zabudowanych i wzdłuż szlaków komunikacyjnych (Zawoda – Trzcina). Często spotykamy też inne zbiorowiska zastępcze, o cechach półnaturalnych. Należą do nich zbiorowiska lasów gospodarczych, o zmienionym składzie gatunkowym, dostosowanym do potrzeb ekonomicznych. Tego typu lasy spotkać można głównie na trasie prowadzącej wokół jeziora Kiełpińskiego. W kompleksach leśnych spotykamy ponadto zbiorowiska zrębowe, okrajkowe i murawowe.

Na terenie gminy Grodziczno zwraca uwagę obecność kilku kompleksów leśnych (np. Rynek-Ostaszewo, wokół jez. Fabrycznego oraz wokół jez. Kiełpińskiego). W ich obrębie stosunkowo duży udział mają lasy grądowe, czyli wielogatunkowe lasy liściaste typowe dla siedlisk żyznych i zwykle umiarkowanie wilgotnych. Z natury ich drzewostan tworzą różne gatunki liściaste, głównie grab zwyczajny, lipa drobnolistna oraz dąb szypułkowy i dąb bezszypułkowy. Jednak obecnie prawie zawsze w najwyższej warstwie drzewostanu panuje sztucznie wprowadzona sosna zwyczajna. W podszycie grądów rośnie podrost drzew liściastych oraz leszczyna pospolita i trzmielina brodawkowata. Runo jest bogate, obfituje w gatunki zakwitające wcześniej, przed pełnym ulistnieniem drzew. Z roślin typowych dla runa grądu wymienić należy takie gatunki jak zawilec gajowy, przylaszcza pospolita, gwiazdnica wielkokwiatowa, gajowiec żółty, fiołek leśny, narecznica samcza i szczawik zajęczy.

Szczególnie naturalny charakter mają lasy grądowe na zboczach doliny Welu w granicach projektowanego rezerwatu "Piekiełko". Występują tam tzw. grądy zboczowe, z większym niż gdzie indziej udziałem wiązu górskiego i klonu zwyczajnego. Zwraca uwagę bogactwo florystyczne runa, w tym także obecność gatunków rzadkich i chronionych. W widnych partiach tego lasu można spotkać chronioną pluskwicę europejską, turówkę leśną i paprotkę zwyczajną, a w miejscach bardziej zacienionych - gnieźnika leśnego i wawrzynka wilczełyko.

Interesujący kompleks lasów grądowych występuje też w uroczysku Janowo oraz pomiędzy Welem a jeziorem Kiełpińskim, gdzie rozciągają się silnie pofalowane powierzchnie morenowe. W ich partiach o starszych drzewostanach (z dominacją grabu i sosny) obserwować możemy typowe grądowe runo z niektórymi gatunkami rzadkimi i chronionymi. W tych kompleksach leśnych możemy odnaleźć liczne płyty roślinności zrębowej i okrajkowej, w tym okrajków ciepłolubnych, florystycznie bogatych.

Znacznie mniejsze powierzchnie zajmują bory mieszane, czyli lasy iglaste (głównie sosnowe) z domieszką niektórych tylko drzew liściastych (dąb, brzoza, osika), typowe dla znacznie uboższych siedlisk piaszczystych. Typowymi dla borów gatunkami runa są borówki - czarna i brusznica. Zwykle w borach zwraca uwagę liczny udział mchów. Przykładem może tu posłużyć południowo wschodni kraniec jez. Kiełpińskiego.

Do naturalnych zbiorowisk leśnych należą zespoły wykształcone na siedliskach wilgotnych i podmokłych. W miejscach wilgotnych i żyznych spotykamy łągi jesionowo-olszowe, zwykle z olszą czarną w drzewostanie, bujnym podszytem i runem. W ich runie rośnie zwykle pokrzywa zwyczajna, niecierpek pospolity, rzeżucha gorzka i wietlica samcza. Natomiast żyzne miejsca podmokłe zasiedlają olsy, czyli bagienne lasy z olszą czarną. W ich runie występują takie gatunki jak kosaciec żółty, trzcina pospolita, turzyca błotna, turzyca długokłosa, psianka słodkogórz, karbieniec pospolity, narecznica błotna i czermień błotną.

Rzadziej, przeważnie na siedliskach o umiarkowanej lub niskiej żyzności, wykształca się brzezina bagienna, z runem florystycznie ubogim.

Gleby

Na terenie gminy Grodziczno największe obszary zajmują gleby brunatne właściwe i brunatne wyługowane. Występują one dużymi płacami na całym obszarze, głównie tam gdzie w podłożu zalegają gliny piaszczyste i piaski gliniaste. Słabsze gleby, bielcowe i pseudobielcowe wytworzyły się z utworów wodno-lodowcowych-piasków. Ten typ gleb spotkać można głównie w północnej i południowo-wschodniej części gminy, na obszarach sandrowych. Na wysoczyźnie, małymi płacami, występują czarne ziemie właściwe i zdegradowane wytworzone na podłożu glin i piasków gliniastych mocnych, natomiast w dolinie rzeki Wel oraz w dolinkach mniejszych cieków, gleby organiczne – torfowe, murszasto-torfowe oraz mułowo-torfowe.

Hydrografia

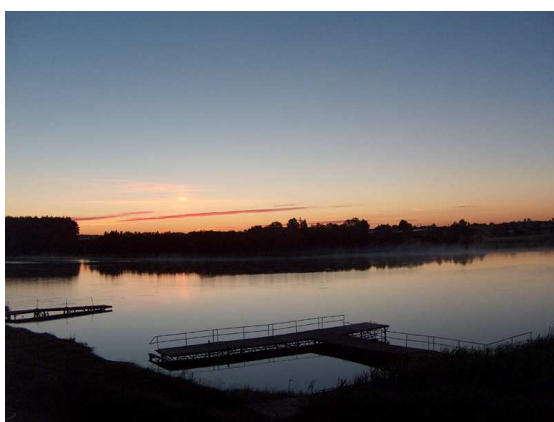
źródło: EC

Pod względem hydrograficznym opisywany teren leży w zlewni rzeki Wel, lewobrzeżnego dopływu Drwęcy. Rzeka ta bierze początek w pobliżu Jeziora Wielka Dąbrowa, na wysokości 231m n.p.m. Powierzchnia zlewni wynosi 799,1km² a długość rzeki 95,8km (W. Mrózek, 1984). Na terenie gminy Grodziczno Wel płynie na odcinku 11,9km z południowo-wschodu na północny-zachód. Jest to typowa rzeka pojezierna, przepływająca przez liczne jeziora i odwadniająca obszary polodowcowe. Na terenie gminy Wel płynie w większości spokojnie, w stosunkowo szerokiej dolinie (miejscami nawet do 1km), ograniczonej wysokimi zboczami wysoczyzny. Szerokość koryta cieku wynosi 8 - 10m; średnia głębokość 0,8 – 1,0m; przepływ średni roczny 5,48m³/s (profil – Kuligi). Spadek rzeki jest zmienny - średnio wynosi 1,24‰, natomiast miejscami, na odcinkach przełomowych (m.in. w rezerwacie „Piekiełko”), dochodzi do 4,1‰. Rzeka nabiera wtedy cech potoku górskiego. 4‰, Wel przyjmuje wody licznych dopływów i rowów melioracyjnych, a także ma połączenie z jeziorami - Kiełpińskim i Tylickim. Największym dopływem Welu jest Wulka (inaczej Prątniczka), o powierzchni zlewni 332,6km² i długości 29,3km. Inne ważniejsze dopływy to dopływ bez nazwy z Jez. Kiełpińskiego oraz Katlewka i Bałwanka. Ta ostatnia,

z pierwotnego rowu melioracyjnego odprowadzającego wody gruntowe z okolic kopalni kredy jeziornej „Wenecja” po jego pogłębieniu i przedłużeniu przeobraziła się w główne koryto rzeki Wel, tocząc obecnie swe wody przez jezioro Fabryczne.

Na terenie gminy Grodziczno występują też liczne jeziora. Do największych należą: Kiełpińskie, Jakubkowskie, Linowiec, Katlewskie, Kulickie. Ponadto jest tu jeszcze 17 innych zbiorników (oczek), których powierzchnia jest większa od 1ha. Największe na terenie gminy Grodziczno - Jezioro Kiełpińskie, podobnie jak położona już poza terenem gminy jezioro Tylickie, jest typowym jeziorem rynnowym. Jeziora te charakteryzują się wąskim i długim kształtem, stosunkowo dużą głębokością, wąską strefą litoralu i wysokimi brzegami. Powierzchnia Jeziora Kiełpińskiego wynosi 68ha, długość 2700m, szerokość 510m i głębokość max. 12,9m. Podstawowe dane morfometryczne największych jezior na terenie gminy Grodziczno przedstawiono w poniższej tabeli:

Nazwa jeziora	Powierzchnia (ha)	Szerokość (m)	Długość (m)	Głębokość (m)
Kiełpińskie	68,0	2700	510	12,90
Jakubkowskie	11,5	620	200	b.d.
Linowiec.	9,5	400	275	b.d.
Katlewskie	9,3	525	220	2,80
Kulickie	5,4	300	200	b.d.

www.hartek.pl

Klimat

Klimat obszaru Pojezierza Chełmińskiego-Dobrzyńskiego nie odbiega zasadniczo od ogólnych cech klimatu Polski. Tak jak na całym Niziu charakteryzuje się przejściowością i dużą zmiennością warunków temperaturowych, opadowych, anemometrycznych (kierunku i prędkości wiatrów), parowania, zachmurzenia i in. Wynika to z faktu ścierania się na tym terenie mas powietrza oceanicznego i kontynentalnego. Według rejonizacji rolniczoklimatycznej Polski Gumińskiego (1948) opisywany obszar gminy Grodziczno leży w granicach dzielnicy mazurskiej (V) charakteryzującej się m.in. stosunkowo dużymi wahaniami temperatury i nieco większymi od średniej opadami atmosferycznymi. Charakterystyka klimatyczna gminy Grodziczno, oparta o dane z okolicznych stacji i posterunków meteorologicznych (Lidzbark, Iława, Brodnica), przedstawia się następująco:

- średnia roczna temperatura powietrza: 7,1oC,
- dni z przymrozkami: pow. 130 (pierwsze przymrozki występują w połowie października, a ostatecznie w końcu kwietnia),
- średni opad roczny: 635mm,
- pokrywa śnieżna zalega: 60 – 100 dni,
- dominacja wiatrów z sektora zachodniego: 45% a ich średnia prędkość: 3,2m/s
- parowanie: 490mm (ok. 75% opadu)

źródło: EC

Ochrona przyrody i różnorodności biologicznej

Zadania ochrony przyrody i różnorodności biologicznej są realizowane przede wszystkim poprzez ustanawianie różnych prawnych form ochrony:

- rezerwatów,
- parków krajobrazowych,
- obszarów chronionego krajobrazu,
- użytków ekologicznych,
- zespołów przyrodniczo-krajobrazowych,
- pomników przyrody.

Spośród tych form ochrony przyrody, na terenie gminy Grodziczno występują:

Wielski Park Krajobrazowy – znajduje się w południowej części gminy obejmując jej znaczną część. Ogólna powierzchnia parku wynosi – 4180ha. Park został utworzony w 1995 roku i rozszerzony w 1996r. rozporządzeniem Wojewody Toruńskiego 24/96 z dnia 8 sierpnia 1996r. Utworzono go przede wszystkim w celu ochrony rzeki Wel i jej doliny oraz jezior, przez które przepływa. Posiada wysokie walory przyrodnicze-krajoznawcze, wyrażające się przebiegiem przez ten obszar granic przyrodniczych, florystycznych, klimatycznych, geologicznych, hydrograficznych i geograficznych. Osobliwością jest szata roślinna, głównie grądy zboczowe, a także unikatowa w skali kraju reofilna ichtiofauna Welu. Ogromnym

walorem przyrodniczym są duże powierzchnie obszarów torfowiskowo – bagiennych. Siedziba Parku znajduje się w Jeleniu (pow. działdowski).

W południowej części gminy znajduje się rezerwat leśny Piekiełko nad rzeką Wel - Zajmuje on powierzchnię 26,19 ha. Utworzony został rozporządzeniem nr 319 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 21 listopada 2001 roku w celu zachowania ze względów krajobrazowych, dydaktycznych i naukowych górskiego, przełomowego odcinka rzeki Wel z otaczającym ją grądem zboczowym. Rezerwat ma bardzo duże znaczenie z botanicznego punktu widzenia. Występuje tu naturalna roślinność leśna – grądy zboczowe, a także dzięki niedostępności i dużemu zróżnicowaniu siedliskowemu, wiele chronionych i rzadkich gatunków roślin. Na kamieniach w nurcie rzeki można zaobserwować rzadki krasnorost *Hildenbrandia rivularis*. Wiele rzadkich roślin, w tym objęte ochroną, m.in. kopytnik pospolity, marzanna wonna, konwalia majowa, kruszyna pospolita oraz ochroną ścisłą: pluskwica europejska, wawrzynek wilczełyko, kruszczyk szerokolistny, bluszcz pospolity, gnieźnik leśny, skrzyp olbrzymi. Jest to fragment rzeki o największej koncentracji fauny reofilnej. Zespół ryb odpowiada tzw. krainie pstrąga. Spotykane są też ptaki typowe dla takich siedlisk m.in. pluszcz i zimorodek. Rzeka ma tu charakter szumiącego potoku górskiego, cechuje się znacznym spadkiem, nieco krętym biegiem i kamienistym dnem. Na terenie rezerwatu obowiązuje m.in. zakaz zmiany stosunków wodnych, regulacji rzek i potoków, jeżeli służą one innym celom niż ochrona przyrody, zakaz wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, ruchu pieszego, rowerowego, jazdy konnej wierzchem poza miejscami wyznaczonymi, chwytania dziko żyjących zwierząt, płoszenia i ich zabijania, niszczenia.

Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Rzeki Wel („OchK Doliny Rzeki Wel”) położony częściowo na terenie gminy Grodziczno (w jej północno-zachodniej części) i częściowo - gminy Nowe Miasto Lubawskie. Występuje tu charakterystyczna, o dużej zmienności morfometrycznej, genetycznej i krajobrazowej rzeźba polodowcowa. Są to tereny torfowiskowo-bagienne z ciekawą fauną i florą. Osią całego obszaru jest rzeka Wel z kilkoma odcinkami przełomowymi o górskim charakterze. Z tego względu rzeka jest niezwykle atrakcyjnym szlakiem wodnym. Teren stanowi bardzo ważny korytarz ekologiczny.

Buchnowski Obszar Chronionego Krajobrazu („Buchnowski OchK”) znajduje się we wschodniej części gminy. Zajmuje powierzchnię 196,5 ha. Stanowi kompleks leśny wraz z częścią obrzeża jeziora Grądy należącego już do gminy Rybno (powiat działdowski). Na obszarach chronionego krajobrazu wprowadzone zostały m.in. zakazy lokalizowania nowych przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko z wyjątkiem inwestycji realizujących cele publiczne, dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody i zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz gospodarki rybackiej, likwidowania małych zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych, wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu z wyjątkiem obiektów związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym, zakaz organizowania rajdów samochodowych i motorowych.

Miejscowość Ostaszewo leży w pobliżu wymienionych obszarów chronionych.

Gmina znajduje się na terenie Zielonych Płuc Polski. Obszar objęty porozumieniem działań na rzecz ekorozwoju Zielone Płuca Polski zajmuje obecnie 63 235 km², co stanowi około 20,0 % powierzchni kraju, a zamieszkuje go prawie 4.0 mln osób, co stanowi 9,7 % ludności kraju. Położony jest w północno-wschodniej jego części, obejmując województwa warmińsko-mazurskie i podlaskie oraz części województw: mazowieckiego, kujawsko-pomorskiego i pomorskiego. Podstawą delimitacji obszaru były jedne z najcenniejszych w

kraju i Europie systemy ekologiczne. Ze względu na pragmatykę realizacji wspólnych przedsięwzięć, umowną granicę zewnętrzną stanowią granice administracyjne gmin.

2.2 Dziedzictwo kulturowe

Na krajobraz kulturowy gminy Grodziczno składa się krajobraz wiejski o charakterze otwartym. Architektura wiejska to krajobraz w typie luźnej zabudowy z pewnymi elementami dominującymi jak kościoły czy inne obiekty użyteczności publicznej. Do tego dołącza krajobraz zielony służący wypoczynkowi, rekreacji i zaspakajaniu potrzeby obcowania z przyrodą. Na ten element składają się ogrody i parki będące w ścisłym związku z architekturą rezydencjonalną i tworzące z nią pewną zamkniętą całość.

Na zasoby dziedzictwa kulturowego składają się przede wszystkim dzieła architektury świeckiej tj. folwarki w postaci założeń dworsko - parkowych i parkowo - pałacowych w różnym stopniu zachowania oraz dzieła techniczne jak młyny, cegielnie a także układy przestrzenne wsi. Wśród obiektów sakralnych dominują świątynie a także cmentarze. Odrębną grupę zabytków stanowią obiekty archeologiczne posiadające własną formę krajobrazową, są to grodziska i kurhany. Istotną rolę pełnią, także, obiekty tzw. małej architektury czyli kapliczki, przydrożne krzyże, pomniki i obeliski.

Na terenie gminy Grodziczno położone są trzy parki dworskie:

- w miejscowości Montowo – 2,30 ha powierzchni
- w miejscowości Jakubkowo - 4,65 ha powierzchni
- w miejscowości Nowe Grodziczno - 1,60 ha powierzchni

Wykaz nieruchomości wpisanych do rejestru zabytków

Miejscowość	Obiekt	Nr Rejestru	Data Wpisu
BOLESZYN	KAPLICA P.W. ŚW. HUBERTA	A-903/T	5 sierpnia 1968
BOLESZYN	KOŚCIÓŁ PARAFIALNY P.W. ŚW. MARCINA WRAZ Z CMENTARZEM PRZYKOŚCIELNYM	A-902/T	5 sierpnia 1968
GRODZICZNO	KOŚCIÓŁ PARAFIALNY P.W. ŚW. PIOTRA I PAWŁA WRAZ Z CMENTARZEM PRZYKOŚCIELNYM	A-911/T	4 sierpnia 1968
JAKUBKOWO	ZESPÓŁ PAŁACOWO-PARKOWY	A-589/T	15 czerwca 1989
JAKUBKOWO	PARK DWORSKI /FRAGMENT/	A-644/T	3 grudnia 1993
MONTOWO	ZESPÓŁ DWORSKO-PARKOWY	A-399/1-2/T	6 stycznia 1997
MONTOWO	SPICHLERZ	A-513/T	20 grudnia 1986

Źródło: Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Olsztynie

Wykaz obiektów archeologicznych wpisanych do rejestru zabytków

Miejscowość	Obiekt	Nr Rejestru	Data Wpisu
ŚWINIARC	GRODZISKO WYŻYNNE	C-059	26 kwietnia 1969
TRZCIN	GRODZISKO	C-103	27 lipca 1949

Źródło: Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Olsztynie

W miejscowości Ostaszewo istnieje cmentarz ewangelicki pochodzący z początku XX wieku i zajmujący powierzchnię 0,08 ha. oraz kapliczka i krzyż przydrozny.

źródło: EC

źródło: EC

2.3 Obiekty i tereny

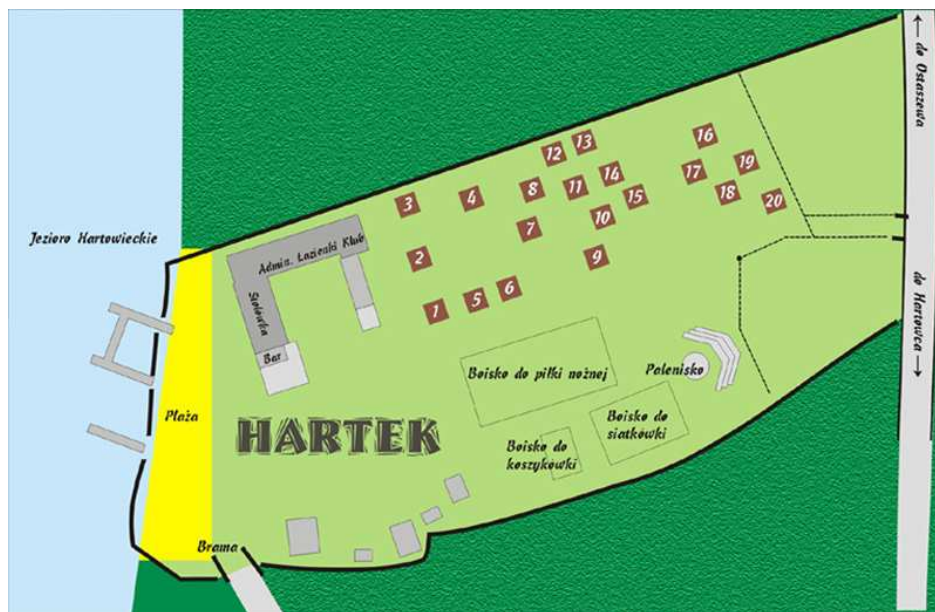
Gmina, malowniczo położona, znajduje się między dwoma ośrodkami wypoczynkowymi - w Ostaszewie i Rynku i jednym gospodarstwem agroturystycznym. Leżące nad jeziorami pośród lasów, na pięknym terenie pagórkowatym, dają wypoczywającym warunki aktywnej rekreacji. Ośrodki wymagają wyposażenia w infrastrukturę techniczną.

Ośrodek Hartek, który położony jest w lesie, pobliżu Welskiego Parku Krajobrazowego (miejscowość Ostaszewo (Hartowiec) - okolice Lidzbarka Welskiego), nad brzegiem Jeziora Hartowiec. W pięknym sosnowym lesie znajdują się łącznie 44 domki 2, 4 i 6 osobowe rozmieszczone na terenie ponad 3 ha. Rozległy teren ośrodka gwarantuje ciszę i spokój - domki rozmieszczone są w znacznej odległości od siebie. Na terenie ośrodka znajduje się plaża z kąpieliskiem, plac zabaw dla dzieci, boisko do siatkówki, wypożyczalnia sprzętu wodnego, tenis stołowy a także boisko piłki nożnej. Ośrodek położony jest na leśnej polanie, na brzegu malowniczego Jeziora Hartowieckiego, na pograniczu dwóch wielkich krain turystycznych Mazur Zachodnich i Pojezierza Dobrzyńskiego w południowo zachodniej części woj. Warmińsko - Mazurskiego. W bezpośrednim sąsiedztwie znajduje się Welski Park Krajobrazowy. Corocznie w maju i czerwcu odwiedzają go grupy dzieci i młodzieży. Od niedawna połączył się z sąsiednim Ośrodkiem Wczasowym Warmia i może zaoferować większy wybór domków

zasoby ośrodka:

- 200 miejsc noclegowych w dwu-, cztero- i sześćo- osob., drewnianych domkach letniskowych
- domki w różnym standardzie z łazienkami oraz bez łazienek
- 4 wygodne pokoje gościnne z TV, łazienką w budynku
- łazienka męska (toalety, pisuary, umywalki, natryski z ciepłą wodą) w budynku recepcyjnym
- łazienka damska (toalety, umywalki, natryski z ciepłą wodą) w budynku recepcyjnym
- toalety ogólnodostępne na terenie ośrodka.
- stołówka na 200 osób

- boisko do piłki nożnej
- boisko do koszykówki
- boisko do siatkówki
- ścieżka sportowo-korekcyjna
- plac zabaw dla dzieci
- amfiteatr z dużym ogniskiem
- świetlica na 50 osób
- klub i sala TV
- plaża, molo, pomost kąpielowy
- sprzęt wodny i rowery turystyczne
- dyskoteka

źródło: www.hartek.pl

źródło: www.hartek.pl

źródło: www.hartek.pl

źródło: www.hartek.pl

źródło: www.hartek.pl

źródło: www.hartek.pl

Szlaki turystyczne

Na terenie gminy znajduje się kilka szlaków turystycznych, niektóre z nich przechodzą przez teren gminy częściowo a niektóre w całości. Niemniej jednak wszystkie stanowią o potencjale turystycznym tego obszaru. Przez miejscowość Ostaszewo nie przechodzą żadne szlaki. Natomiast planowane są do oznakowania następujące szlaki turystyczne.

Rowerowe szlaki turystyczne WPK, koncepcja opracowana w ramach Planu Ochrony

Przebieg całego szlaku	kolor + oznakowanie „robocze” (do zmiany w czasie realizacji, zgodnie z przyjętym oznakowaniem w całym województwie)	długość całego szlaku [A]	długość szlaku w granicach WPK [B]	długość szlaku poza granice WPK [A-B]	długość linii prostej pomiędzy końcami i szlaku[C]	roz- wi- nię- cie szla- ku [A/ C]
Rowerowa Obwodnica wokół WPK (cz. II) Grodziczno – Nowe Grodziczno – Ostaszewo – Gronowo – Kostkowo – Rybno (Pólko)	zielony R-0 	15,9	13,6	2,3	12,6	1,26
Boleszyn – Kowaliki – Trzcina – Rynek – Ostaszewo – Gronowo – Jeglia	niebieski R-4 	16,4	10,3	6,1	12,9	1,27

Źródło: Projekt Planu Ochrony Welskiego Parku Krajobrazowego

źródło: EC

2.4 Infrastruktura społeczna

Edukacja

Gmina Grodziczno posiada 6 szkół podstawowych, oraz 2 gimnazja, w których łącznie uczą się 1062 dzieci (dane za lipiec 2007 - UG Grodziczno).

Wykaz placówek oświatowych w Gminie Grodziczno - lipiec 2007 r.

LP.	Miejscowość	Rodzaj placówki	Liczba uczniów	Liczba nauczycieli	Liczba oddziałów
1	BOLESZYN	Szkoła Podstawowa	73	11	6 + klasa "0"
2	GRODZICZNO	Szkoła Podstawowa	181	20	9 + klasa "0"
3	MONTOWO	Szkoła Podstawowa	80	11	6 + klasa "0"
4	MROCZNO	Szkoła Podstawowa	196	18	8 + klasa "0"
5	ZAJĄCZKOWO	Szkoła Podstawowa	115	12	6 + klasa "0"
6	ZWINIARZ	Szkoła Podstawowa	75	15	6 + klasa "0"
1	GRODZICZNO	Gimnazjum	218	19	8
2	MROCZNO	Gimnazjum	124	15	6

Źródło : opracowanie własne na podstawie www.grodziczno.pl i UG Grodziczno

Na terenie gminy nie ma placówek przedszkolnych. W razie potrzeby dzieci dowożone są indywidualnie do przedszkoli w Nowym Mieście Lubawskim.

Biblioteki

W gminie znajdują się jedna biblioteka gminna (w Nowym Grodzicznie) oraz 3 filie tejże biblioteki - w Boleszynie, w Mrocznie oraz w Zwiniarzu.

Służba zdrowia

W gminie działają dwa ośrodki zdrowia : jeden w Grodzicznie a drugi w Mrocznie.

1) Wiejski Ośrodek Zdrowia w Mrocznie

Podstawowa opieka zdrowotna,
Poradnia stomatologiczna,
Poradnia logopedyczna.

Dodatkowo Zakład realizuje programy profilaktyczne w zakresie chorób układu krążenia, raka szyjki macicy, przewlekłej obturacyjnej choroby płuc

2) Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Grodzicznie

Podstawowa opieka zdrowotna,
Poradnia stomatologiczna,
Poradnia logopedyczna,
Poradnia położniczo – ginekologiczna,
Poradnia rehabilitacyjna,
Poradnia USG

Dodatkowo Zakład realizuje programy profilaktyczne w zakresie chorób układu krążenia, raka szyjki macicy, przewlekłej obturacyjnej choroby płuc.

Natomiast w miejscowości Ostaszewo nie ma żadnych obiektów infrastruktury społecznej i mieszkańcy wsi są zmuszeni dojeżdżać do poszczególnych miejscowości w celu skorzystania z danych usług.

2.5 Infrastruktura techniczna

System komunikacji

Drogi wojewódzkie - długość na terenie gminy – 22,258 km

- droga wojewódzka nr 541 Lubawa Lidzbark – nawierzchnia bitumiczna stan średni

- droga wojewódzka nr 538 Łasin – Rozdroże – nawierzchnia bitumiczna stan dostateczny

Drogi powiatowe – długość na terenie gminy – 46,298 km stan nawierzchni dostateczny.

Nawierzchnie bitumiczne, oprócz jednego odcinka Boleszyn Leśno – nawierzchnia żwirowa.

Drogi gminne – 91,0 km w tym 40 km o nawierzchni bitumicznej, stan nawierzchni niedostateczny, 59 km o nawierzchni żwirowej, gruntowej, brukowej.

Drogi lokalne, wewnętrzne nie zinwentaryzowane – drogi dojazdowe do pól, gospodarstw i lasów. Nawierzchnia gruntowa i częściowo żwirowa

Przez miejscowość Ostaszewo przebiega jedynie droga gminna prowadząca do drogi wojewódzkiej nr 541.

Komunikacja masowa

Przez miejscowość Ostaszewo przebiega 5 linii PKS :

1. Ostróda - Żuromin - Płock

2. Nowe Miasto Lubawskie - Boleszyn - Nowe Miasto Lubawskie

3. Nowe Miasto Lubawskie - Grodziczno - Nowe Miasto Lubawskie
4. Lubawa - Lidzbark
5. Olsztyn - Lidzbark (przez Rynek).

Kolej

Jedyna stacja kolejowa w gminie znajduje się w Montowie. Jest to część szlaku kolejowego Warszawa - Gdańsk. Korzysta z niej dużo mieszkańców gminy (w tym wsi Ostaszewo) dojeżdżających do pracy w Iławie.

Kanalizacja

W gminie nie ma w ogóle sieci kanalizacyjnej. Brak jest zorganizowanej gospodarki ściekowej. Wszystkie ścieki zbierane są w zbiornikach bezodpływowych o różnym stopniu szczelności. Kanalizację posiada nieco ponad 80% mieszkań, wszystkie mają odprowadzenia do urzędów lokalnych. Ze względu na fakt, że jedynie kilka gospodarstw mieszkalnych posiada podpisane umowy na wywóz ścieków na punkt zlewny w oczyszczalni w Nowym Mieście Lubawskim należy przypuszczać, że ścieki przedostają się do gruntu w sposób niekontrolowany lub wywożone są na nielegalne wylewiska. Z uwagi na atrakcyjność terenu nie można dopuszczać do powstawania lokalnych wylewisk ścieków.

Gospodarka odpadami stałymi

Na terenie gminy Grodziczno nie ma składowiska odpadów. Odpady stałe składowane są w pojemnikach i wywożone na wysypisko położone na terenie sąsiednich gmin – gmina Ostróda miejscowość Rudno i gmina Lidzbark miejscowość Ciechanówko.

Na terenie gminy Grodziczno prowadzi się segregację odpadów. Gmina Grodziczno uczestniczy w programie selektywnej zbiórki odpadów w systemie workowym prowadzonym przez Ekologiczny Związek Gmin „Działdowszczyzna”. W 2006 r. uruchomiono pilotażowy program odbioru posegregowanych odpadów w 7 miejscowościach gminy Grodziczno. Mieszkańcom dostarczono komplet 3 różnokolorowych worków do selektywnej zbiórki plastiku, szkła, papieru wraz z harmonogramem odbioru posegregowanych odpadów. Odbiór następuje raz w miesiącu. W październiku 2007 r. programem objęto wszystkie miejscowości gminy Grodziczno.

Poza systemem workowym Gmina Grodziczno prowadzi zbiórkę szkła oraz plastiku w systemie pojemnikowym polegającym na umieszczeniu zestawu odpowiednio oznakowanych pojemników w centralnych punktach miejscowości na terenie gminy.

Wodociągi

Gmina Grodziczno posiada 2 stacje wodociągowe:

- w Grodzicznie (2 odwierty)
- w Mrocznie (2 odwierty)
- łącznie 214 km wodociągów (wskaźnik wodociągowania 15,4%) (dane Urzędu Gminy za lipiec 2007)

Sieć wodociągowa (główna) na terenie gminy ma 175,1 km długości, przyłącza wodociągowe mają łączną długość 32,6 km. Ilość odbiorców korzystających z sieci wodociągowej – 1.229. Cała sieć wodociągowa stanowi własność gminy.

Stopień zwodociągowania gminy wynosi obecnie 54%. Roczna konsumpcja wody osiąga wartość 146 646 m³. Pozostałe gospodarstwa - w liczbie 611 - korzystają z własnych studni.

Miejscowość Ostaszewo jest zaopatrywana w wodę z ujęcia w Grodzicznie.

Ciepłownictwo i gazownictwo

Mieszkańcy zamieszkujący domy jednorodzinne i budynki administracyjne wykorzystują indywidualne źródła ciepła. Gmina nie jest zgazyfikowana.

Energetyka

Dostępność do energii elektrycznej trójfazowej na terenie gminy można określić jako dobrą. W miejscowościach Zajączkowo i Mroczno istnieje konieczność przebudowy linii energetycznej i transformatorów z uwagi na duże obciążenia i występujący spadek napięcia w sieci. Na terenie gminy działają 2 elektrownie wodne:

- Trzcina na rzece Wel
- Lorki na rzece Bałwanka.

2.6 Gospodarka i rolnictwo

Grodzicznie jest gminą o głównie rolniczym charakterze. Pozostała działalność gospodarcza – produkcyjna lub też usługowa ma obecnie w gminie mniejsze znaczenie niż działalność rolnicza.

Gospodarstwa rolne są znacznie zróżnicowane pod względem wielkości. Wg danych Powszechnego Spisu Rolnego wynika iż w 2002 roku na terenie gminy Grodzicznie znajdowały się 944 gospodarstwa rolne, 943 gospodarstwa indywidualne i 720 gospodarstw indywidualnych powyżej 1 ha użytków rolnych.

Charakterystyka gospodarstw rolnych Gminy Grodzicznie ze względu na zajmowany obszar (dane Urzędu Gminy za lipiec 2007)

Sołectwo/ Miejscowość	Liczba gospodarstw	
	do 10 ha	powyżej 10 ha
Boleszyn	44	43
Grodzicznie	24	11
Nowe Grodzicznie	33	39
Katlewo	7	6
Kowaliki	3	12
Kuligi	29	23
Linowiec	20	17
Lorki	15	18
Montowo	21	14
Mroczenko	27	24

Mroczno	69	77
Ostaszewo	41	28
Świniarc	25	23
Rynek	41	17
Trzcina	35	32
Zajączkowo	23	18
Zwiniarz	34	17
	Ogółem: 491	Ogółem: 419

Poza działalnością rolniczą zarejestrowanych jest 134 podmiotów gospodarczych oraz 7 zakładów produkcyjnych zajmujących się między innymi:

- wyrobem mebli łazienkowych i kuchennych /firma "Oristo"/
- wyrobem stolarki otworowej i stelaży kompletów wypoczynkowych
- tartacznictwem i produkcją prądu elektrycznego,
- wydobywaniem żwiru i kredy pojeziernej.

Są także zakłady przetwórstwa spożywczego specjalizujących się w zakresie:

- uboju zwierząt rzeźnych,
- młynarstwie,
- piekarnictwie i cukiernictwie.

Ważnym elementem rozwoju gminy staje się turystyka i rekreacja, która nabiera coraz większego znaczenia.

Zakłady i firmy na terenie Ostaszewa oraz rodzaje działalności

Firma	Rodzaj działalności
"Martin" Handel i Usługi Transportowe M. Willkomm, T. Willkomm, L. Willkomm i S. Willkomm	Transport samochodowy
Alles PHU. Jerzy Jędrzejewski	Posadzki przemysłowe
Zakład Remontowo-Budowlany T. Malecki	Budowlane usługi - renowacje, remonty
"Hartek" Ośrodek Wypoczynkowy	Biura podróży

źródło: EC

źródło: EC

**Bezrobotni zarejestrowani w Gminie Grodziczno
(dane Urzędu Gminy za lipiec 2007)**

Sołectwo/Miejscowość	Ogółem	W tym	
		kobiet	mężczyzn
Boleszyn	28	18	10
Grodziczno	32	21	11
Nowe Grodziczno	27	17	10
Katlejo	15	10	5
Kowaliki	7	5	2
Kuligi	29	23	6
Linowiec	31	25	6
Lorki	10	8	2

Montowo	31	18	13
Mroczenko	16	10	6
Mroczno	69	43	26
Ostaszewo	25	19	6
Świniarc	7	3	4
Rynek	13	8	5
Trzcina	16	9	7
Zajączkowo	14	10	4
Zwiniarz	11	7	4
	Ogółem: 381	Ogółem: 254	Ogółem: 127

2.7 Kapitał społeczny i ludzki

Aktywna działalność organizacji pozarządowych prowadzących określoną przez ustawę działalność pożytku publicznego, czyli działalność społecznie użyteczną w sferze zadań publicznych, jest istotną cechą społeczeństwa demokratycznego a także ważnym elementem aktywizującym społeczność lokalną, w tym społeczność gminy Grodziczno. Istotne znaczenie dla ich funkcjonowania ma także wymiana doświadczeń między organizacjami oraz współpraca z samorządem gminnym. Na terenie Gminy istnieją:

1. Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych W Grodzicznie 13-324 Grodziczno
2. Stowarzyszenie kulturalno-oświatowe w Grodzicznie
3. UKS "HERKULES" Szkoła Podstawowa 13-324 Grodziczno
4. Grodzickie Stowarzyszenie Kultury Fizycznej 13-324 Grodziczno
5. Ochotnicza Straż Pożarna:
 - Ochotnicza Straż Pożarna w Lorkach
 - Ochotnicza Straż Pożarna w Grodzicznie
 - Ochotnicza Straż Pożarna w Kuligach
 - Ochotnicza Straż Pożarna w Zajączkowie
 - Ochotnicza Straż Pożarna w Boleszynie
 - Ochotnicza Straż Pożarna w Kowalikach
 - Ochotnicza Straż Pożarna w Mrocznie
 - Ochotnicza Straż Pożarna w Świniarcu
 - Ochotnicza Straż Pożarna w Zwiniarzu
 - Ochotnicza Straż Pożarna w Trzcinie

Na terenie miejscowości Ostaszewo funkcjonuje jedynie Ochotnicza Straż Pożarna.

źródło: EC

3. Ocena mocnych i słabych stron

Analiza SWOT – ład ekologiczny

WEWNĘTRZNE	
<p>MOCNE STRONY</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wysokie walory przyrodnicze i krajobrazowe • Czyste środowisko • Położenie nad jeziorem Hartowieckim • Sprzyjająca lokalna polityka, uwzględniająca ekologię • Duża ilość terenów leśnych • Brak „brudnego przemysłu” 	<p>SŁABE STRONY</p> <ul style="list-style-type: none"> • Brak pełnego wykorzystania walorów przyrodniczych • Słabo rozwinięta baza turystyczna • Brak selektywnej zbiórki odpadów i segregacji • Brak infrastruktury kanalizacyjnej • Słaba siła ekonomiczna mieszkańców
ZEWNĘTRZNE	
<p>MOŻLIWOŚCI</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zmiana polityki państwa na zdecydowanie proekologiczną • Wykorzystanie środków unijnych na ekologię 	<p>ZAGROŻENIA</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mała ilość środków zewnętrznych • Małe nastawienie państwa na ekologię w zakresie: finansowym i

<ul style="list-style-type: none"> • Edukacja ekologiczna – Wprowadzenie programów i ścieżek dydaktycznych tzw. „zielonych szkół” • Powiązania przyrodnicze z ekosystemem kraju – ECONET • Podniesienie walorów estetycznych okolicy 	<ul style="list-style-type: none"> • edukacyjnym • Niska „kultura ekologiczna” turystów
---	---

Analiza SWOT - ład gospodarczy

WEWNĘTRZNE	
<p>MOCNE STRONY</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tania siła robocza i jej motywacja do podjęcia pracy • Wolne tereny pod gospodarcze wykorzystanie • Położenie geograficzne, walory przyrodnicze, • Dobre warunki do rozwoju rolnego, ekologicznego • Dobre warunki do rozwoju agroturystyki • Dobre warunki do rozwoju turystyki kwalifikowanej • Na terenie miejscowości znajduje się ośrodek wczasowy Hartek 	<p>SŁABE STRONY</p> <ul style="list-style-type: none"> • Słabo rozwinięta infrastruktura techniczna – mała atrakcyjność gospodarcza • Brak nowych miejsc pracy • Niskie kwalifikacje bezrobotnych • Brak rozwiniętego sektora usług • Niewykorzystane możliwości agroturystyczne • Słaba promocja terenów pod inwestycje • Ubogie społeczeństwo • Słaba siła ekonomiczna mieszkańców • Brak środków finansowych
ZEWNĘTRZNE	
<p>MOŻLIWOŚCI</p> <ul style="list-style-type: none"> • Środki pomocowe z UE i innych źródeł • Zmiana polityki rolnej państwa • Rozwój przedsiębiorczości • Wzrost zamożności Polaków i większe zainteresowanie szeroko pojętą turystyką • Podnoszenie poziomu kwalifikacji zawodowych przez kształcenie ustawiczne 	<p>ZAGROŻENIA</p> <ul style="list-style-type: none"> • Brak środków finansowych w budżecie samorządu • Słabe nasilenie ruchu turystycznego • Brak długofalowej polityki rolnej państwa • Brak inwestorów strategicznych • Emigracja ludzi młodych • Krótki sezon turystyczny • Niska opłacalność produkcji rolniczej

Analiza SWOT - ład społeczny

WEWNĘTRZNE	
<p>MOCNE STRONY</p> <ul style="list-style-type: none"> • Położenie geograficzne: - w niewielkiej odległości od Welskiego Parku Krajobrazowego • Duża rezerwa terenu pod budownictwo • Niska przestępczość • Sprzyjające warunki środowiskowe do zamieszkiwania 	<p>SŁABE STRONY</p> <ul style="list-style-type: none"> • Brak możliwości szybkich zmian profili kształcenia • Brak perspektyw dla młodzieży • Migracja młodzieży ze wsi • Nadmierne bezrobocie • Brak bazy szkolnej ponadpodstawowej • Brak obiektów sportowych, kulturalnych i rozrywkowych • Brak pełnej infrastruktury technicznej (jakość życia mieszkańców) • Niedostateczna opieka społeczna
ZEWNĘTRZNE	
<p>MOŻLIWOŚCI</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pozyskanie środków z funduszy strukturalnych i innych programów UE oraz innych źródeł, • Instrumenty polityki państwa • Upowszechnianie zdrowego trybu życia i dbania o kulturę fizyczną 	<p>ZAGROŻENIA</p> <ul style="list-style-type: none"> • Niewystarczalny system łagodzenia społecznych skutków transformacji ustrojowej • Niedostateczna ilość środków finansowych • Brak dobrych instrumentów polityki państwa

4. Opis planowanych zadań inwestycyjnych i przedsięwzięć

L.p.	Nazwa zadania	Planowany rok realizacji	Wartość projektu ogółem
1.	Budowa kanalizacji sanitarnej	2010-2016	1 000 000,00
2.	Gazyfikacja terenu gminy	2010-2016	1 000 000,00
3.	Przebudowa drogi gminnej Ostaszewo-Gronowo	2010-2016	649 000,00
4.	Budowa chodników w miejscowości Ostaszewo	2010-2016	10 000,00
5.	Adaptacja szkoły na Centrum Turystyczne w Ostaszewie	2010-2016	447 376,28
6.	Przebudowa drogi gminnej Nowe Grodziczno - Ostaszewo	2010-2016	1 221 885,00
7.	Zagospodarowanie plaży z kąpieliskiem w miejscowości Ostaszewo wraz z budową parkingu	2010-2016	100 000,00
8.	Animacja społeczno-kulturalna mieszkańców gminy poprzez zainicjowanie klubów i stowarzyszeń	2010-2016	20 000,00
9.	Organizacja imprez sportowych, kulturalnych oraz integracyjnych	2010-2016	20 000,00
10.	Poprawa estetyki wsi	2010-2016	12 000,00

Nazwa zadania	1. Budowa kanalizacji sanitarnej
Cele	<ul style="list-style-type: none"> • Rozwój infrastruktury ochrony środowiska • Poprawa jakości życia mieszkańców • Uregulowanie gospodarki wodno-ściekowej
Przeznaczenie	Z inwestycji korzystać będą mieszkańcy wsi w sposób bezpośredni oraz pośredni poprzez poprawę jakości wód gruntowych. Inwestycja przyczyni się do poprawy jakości życia mieszkańców
Czas realizacji	2010- 2016
Szacowany koszt realizacji	1 000 000,00 zł
Źródło finansowania	Środki własne i zewnętrzne
Nazwa zadania	2. Gazyfikacja terenu gminy
Cele	<ul style="list-style-type: none"> • Poprawa dostępności do podstawowych usług dla mieszkańców
Przeznaczenie	Z inwestycji korzystać będą mieszkańcy wsi w sposób bezpośredni. Inwestycja przyczyni się do poprawy jakości życia mieszkańców, zwiększenia dostępności do podstawowych usług.
Czas realizacji	2010 – 2016
Szacowany koszt realizacji	1 000 000,00 zł

Źródło finansowania	Środki własne i zewnętrzne
Nazwa zadania	3. Przebudowa drogi gminnej Ostaszewo-Gronowo
Cele	<ul style="list-style-type: none"> • Poprawa jakości i dostępności wewnątrz regionalnych połączeń komunikacyjnych o znaczeniu lokalnym • Zwiększenie mobilności mieszkańców • Poprawa bezpieczeństwa
Przeznaczenie	Z dróg korzystać będą przede wszystkim mieszkańcy wsi Ostaszewo oraz całej gminy. Przyczyni się to do łatwości poruszania się po gminie.
Czas realizacji	2010 – 2016
Szacowany koszt realizacji	649 000,00
Źródło finansowania	Regionalny Program Operacyjny Województwa Warmińsko – Mazurskiego -środki własne
Nazwa zadania	4. Budowa chodników w miejscowości Ostaszewo
Cele	<ul style="list-style-type: none"> • Poprawa bezpieczeństwa • Poprawa atrakcyjności miejscowości oraz poprawa bezpieczeństwa mieszkańców i turystów
Przeznaczenie	Z chodników korzystać będą przede wszystkim mieszkańcy wsi Ostaszewo oraz turyści. Inwestycja przyczyni się to do bezpiecznego poruszania się pieszych po miejscowości.

Czas realizacji	2010 – 2016
Szacowany koszt realizacji	10 000,00
Źródło finansowania	Regionalny Program Operacyjny Województwa Warmińsko – Mazurskiego -środki własne
Nazwa zadania	5. Adaptacja szkoły na Centrum Turystyczne w Ostaszewie
Cele	<ul style="list-style-type: none"> • Poprawa atrakcyjności miejscowości oraz poprawa bezpieczeństwa mieszkańców i turystów • Poprawa jakości życia mieszkańców • Poprawa jakości świadczenia usług edukacyjnych • Poprawa bazy kulturalnej • Zagospodarowanie wolnego czasu mieszkańców wsi
Przeznaczenie	Z budynku korzystać będą przede wszystkim mieszkańcy wsi Ostaszewo, stowarzyszenia oraz turyści. Inwestycja przyczyni się to poprawy jakości życia mieszkańców oraz poprawy świadczenia usług turystycznych
Czas realizacji	2010 - 2016
Szacowany koszt realizacji	447 376,28
Źródło finansowania	Regionalny Program Operacyjny Województwa Warmińsko - Mazurskiego -środki własne - Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013, oś 3 „Jakość

	życia na obszarach wiejskich i różnicowanie gospodarki wiejskiej", działanie: „Odnowa i rozwój wsi”.
Nazwa zadania	6. Przebudowa drogi gminnej Nowe Grodziczno - Ostaszewo
Cele	<ul style="list-style-type: none"> • Poprawa jakości i dostępności wewnątrz regionalnych połączeń komunikacyjnych o znaczeniu lokalnym • Zwiększenie mobilności mieszkańców • Poprawa bezpieczeństwa
Przeznaczenie	Z dróg korzystać będą przede wszystkim mieszkańcy wsi Ostaszewo oraz całej gminy. Przyczyni się to do łatwości poruszania się po gminie.
Czas realizacji	2010 – 2016
Szacowany koszt realizacji	1 221 885,00 zł
Źródło finansowania	Środki własne i zewnętrzne
Nazwa zadania	7. Zagospodarowanie plaży z kąpieliskiem w miejscowości Ostaszewo wraz z budową parkingu
Cele	<ul style="list-style-type: none"> • Poprawa jakości życia mieszkańców • Poprawa jakości świadczenia usług edukacyjnych
Przeznaczenie	Inwestycja przyczyni się do poprawy jakości życia mieszkańców
Czas realizacji	2010 – 2016

Szacowany koszt realizacji	20 000,00 zł
Źródło finansowania	Środki własne i zewnętrzne
Nazwa zadania	8. Animacja społeczno-kulturalna mieszkańców gminy poprzez zainicjowanie klubów i stowarzyszeń
Cele	<ul style="list-style-type: none"> • Poprawa jakości życia mieszkańców • Poprawa jakości świadczenia usług edukacyjnych
Przeznaczenie	Inwestycja przyczyni się do poprawy jakości życia mieszkańców
Czas realizacji	2010 – 2016
Szacowany koszt realizacji	20 000,00 zł
Źródło finansowania	Środki własne i zewnętrzne
Nazwa zadania	9. Organizacja imprez sportowych, kulturalnych oraz integracyjnych
Cele	<ul style="list-style-type: none"> • Poprawa jakości życia mieszkańców • Poprawa jakości świadczenia usług edukacyjnych • Poprawa jakości świadczenia usług sportowo-rekreacyjnych • Popularyzacja kultury fizycznej na terenie wsi
Przeznaczenie	Inwestycja przyczyni się do poprawy jakości życia mieszkańców
Czas realizacji	2010 – 2016
Szacowany koszt realizacji	20 000,00 zł

Źródło finansowania	Środki własne i zewnętrzne
Nazwa zadania	10. Poprawa estetyki wsi Ostaszewo
Cele	<ul style="list-style-type: none"> • Poprawa jakości życia mieszkańców • Poprawa atrakcyjności miejscowości oraz poprawa bezpieczeństwa mieszkańców i turystów
Przeznaczenie	Inwestycja przyczyni się do poprawy jakości życia mieszkańców
Czas realizacji	2010 – 2016
Szacowany koszt realizacji	12 000,00 zł
Źródło finansowania	Środki własne i zewnętrzne